

﴿٧٩﴾ سُورَةُ النَّازِعَاتِ NÂZIAT SÛRESİ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Nebe' sûresinden sonra Mekke'de nâzil olmuş. 46 âyet, 170 kelime, 730 harften ibarettir. Adını söküp çıkaran yahut çekip çıkaran mânâsına gelen, Nâziat kelimesinden alır. Anafikir olarak kıyâmet konu edilir.

وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا^١

(Kâfirlerin canlarını) şiddetle alan melekler hakkı için. Şiddetle çekip çıkaranlara,

وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطًا^٢

(Mü'minlerin canlarını) kolaylıkla ve tatlılıkla çıkaran melekler hakkı için. Usulcacık yavaşça çekenlere,

وَالسَّابِحَاتِ سَبْحًا^٣

(Havada) yüzen melekler hakkı için. Yüzüp yüzüp gidenlere,

فَالسَّابِقَاتِ سَبْقًا^٤

Memur oldukları işte birbirini geçen melekler hakkı için. Yarışıp geçenlere,

5- فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرًا

(Dünyanın) işini tedbir eden melekler hakkı için, (hesap ve ceza göreceksiniz.) Bir iş çevirenlere kasem olsun ki (kıyâmet var.)

6- يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ

O gün sarsan sarsacak, yerlerin titrediği gün. O gün, deprem sarsar.

7- تَتَّبِعُهَا الرَّادِفَةُ

Titremeden sonra râdife gelir. Râdif; arkadan gelen. Onu ikinci bir sarsıntı izler. Bu da ikinci nefh-i sûr'dur. İkinci nefh-i sûr ile insanların hepsi kâbirlerinden çıkar.

8- قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ

Bir kısım kâlbler, insanlar o günde, وَاجِفَةٌ korkudan o gün yürekler yerinden oynayacak. Titriyor, korkuyor.

9- أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ

Onu gören gözler alçalır, (yere iner.) Gözleri zilletle eğilecek.

10- يَقُولُونَ ءَأِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ

ءَأِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي يَقُولُونَ Haşrı inkâr edenler böyle söylüyorlar, فِي الْحَافِرَةِ (istihzâ ederek.) "Biz ölümümüzden sonra eski hâle (hayata) döndürülür müyüz?"

11- ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا مَّخْرَجَةً

Özellikle “şu çürümüş kemikler dirilecek mi?” derler.

قَالُوا تِلْكَ إِذَا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ -12

Bu münkirler “O halde bizim yeniden dirilmemiz, bizim için hüsrân olur” dediler. (Bunu, alay olsun diye söylediler.)

فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ -13

(Ey münkirler) yeniden dirilmeyi zor sanmayın! O ancak son nefha, sert bir haykırıştan ibarettir. Bir tek nârâ ve sayhadır.

فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ -14

İşte o sayhadan sonra birdenbire insanlar, kendilerini yeryüzünde buluverirler.

Hâlik-i Kâinât, Habibine teselli için buyuruyor ki; “Ey Habibim, bunların inkârlarından üzülme. Bunlardan evvel gelen ümmetleri ibret alsınlar.”

هَلْ آتَيْكَ حَدِيثُ مُوسَى -15

(Habibim) sana, Mûsâ Aleyhisselâm’ın haberi geldi mi?

إِذْ نَادَيْهِ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى -16

İz O zamanlar ki نَادَيْهِ رَبُّهُ Mûsâ’nın Rabbi, Mûsâ’ya nidâ, seslenmişti. بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى Mukaddes Tûr’daki kutsal vâdide, Rabbi ona seslenmişti.

إِذْهَبْ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى -17

(Mûsâ Aleyhisselâm, Şuayip Aleyhisselâm’ın yanında Mede

yen’de damadı olarak on sene hizmetinde bulundu, on sene tas mamladı. Zaman geldi, Mısır’a gidecek ailesini aldı yola koyuldu. Kış mevsimi idi. Yağmurlu, soğuk bir gecede Mûsâ Aleyhisselâm yolu şaşırıdı. Hanımı da hamile idi. Baktılar, uzaktan bir ateş görünüyor. Mûsâ Aleyhisselâm, hanımı Safura’ya “Ben ateşin yanındaki insanlardan yolu sorar biraz da ateş getiririm” dedi. Mûsâ Aleyhisselâm ateş görünen yere geldiğinde, baktığında görünen ateş değildir. Ateş görünen ağaçtır, tamamı nur görünüyor. İşte sesleniş bu ağaçtan zuhur etti. Cenâb-ı Hak’kın kelâmına muhatap oldu. Şuayip Aleyhisselâm da aldığı vahiy üzerine geldi, kızını alıp götürdü. Mûsâ Aleyhisselâm Emr-i İlâhiyi alınca, buradan vazifeye başladı. **إِنَّهُ طَغَىٰ** Ey Mûsâ, Fir’avn’a git. **إِذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ** Çünkü o tuğyan etmiş, hadd-i tecavüz etmiştir.

فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلَىٰ أَنْ تَزَكَّىٰ -18

فَقُلْ Söyle Fir’avn’a **هَلْ لَكَ إِلَىٰ أَنْ تَزَكَّىٰ** (Âllâh-û Teâlâ’nın vahâ daniyetini ikrarla şirk ve isyandan) temizlenmeye meyil (ve rağbet)in var mı?

وَأَهْدِيكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ -19

“Seni, Rabbine (O’nu tanımaya) irşad edeyim de (azabından) korkasın” demişti.

Mûsâ Aleyhisselâm Fir’avn’a diyor. Sen bir şeyi, benden kabûl et ki bu imândır, Lâ ilâhe İllâllah’tır. Ondan sonra dört nimet sana verilecek. Mesnevi’nin dördüncü cildinde bunu izah ediyor. Cenâb-ı Hak’kın vereceği bu dört nimette, ilki. Senin vücûdunda dâimi bir sıhhat olacak, ölünceye kadar bir hastalık görmeyecek-

sin. İkinci nimet, Cenâb-ı Hak sana uzun bir ömür verir. Üçüncü nimet de senin bugün saltanat mülkün ne ise Cenâb-ı Hak, bir katını daha ilâve edecektir. Dördüncü nimet ise ömrün sonuna kadar da genç kalacaksın.

Mûsâ Aleyhisselâm, Fir'avn'a bunları deyince Fir'avn tereddü-
te düştü. Evvelâ zevci Âsiye Radiyâllâhû Anhâ gitti. Âsiye'ye dedi-
ği zaman, Âsiye Mü'min bir hanım idi. Dedi; "Ey kalbi siyah olan
adam! Bu nimet sana gelmişken, nasıl oldu da Mûsâ'nın ayağına
kapanmadın, neden imân etmedin." Böyle teklif etti.

Fir'avn dedi; "Hayır, ben sözünü dinlemem. Vezirin, başvekilin
reyini almak lâzım. Hamân benim vezirimdir. Bu hususu onunla
müşavere edeceğim. Ondan sonra ne icap ederse yapacağım.

Fir'avn gitti veziri Hâmân'a, Mûsâ Aleyhisselâm'ın teklifini söyle
ledi. Mûsâ böyle teklif ediyor, ne yapayım?

Hâmân bu sözü duyunca diyor; "Ey âli padişahım, keşke bu
söz kulağıma gelmeseydi. Ey hükümdar evvelâ benim boynumu
vur. Benim yüzüm o zilleti görmesin. Evvelâ beni öldür sonra onun
sözünü dinle. Bugüne kadar halka ilân ettik, halkın mâbûdusun
diye. Şimdi ise kölenin kölesi olmak, gözüm görmesin evvelâ beni
öldür."

Anlaşılan odur ki hükümdarı yoldan çıkararak veziridir. Vezir ol-
masaydı, Fir'avn'ın imân etmeye niyeti vardı.

فَارِيهَ الْآيَةَ الْكُبْرَىٰ -20

Mûsâ Aleyhisselâm, ona, o büyük mûcizeyi (âsâ ve el mucizeâ
sini) gösterdi.

فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ -21

Fakat Fir'avn yalanladı, karşı geldi.

22- ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَىٰ

Sonra tuzak kurmaya çalışarak geri döndü.

23- فَحَشَرَ فَنَادَىٰ

Derhal adamlarını topladı ve onlara bağırdı.

24- فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَىٰ

(Ben, sizin en yüce Rabbinizim) dedi.

25- فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْأَخْرَةِ وَالْأُولَىٰ

Âllâh, onu herkese ibret olarak, dünya ve âhirette azabıyla cezalandırdı. (Dünya azabı denizde boğulmak, âhiret azabı cehenneme gitmektir)

26- إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَن يَخْشَىٰ

Şüphesiz ki bunda, Âllâh-û Teâlâ'dan korkanlar için bir ibret vardır.

27- ءَأَنْتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمْ السَّمَاءُ بَنِيهَا

(Ey dirilmeyi inkâr edenler! Düşünün) yaratma bakımından sizce, yeniden sizi diriltmek mi daha güçtür أَمْ السَّمَاءُ بَنِيهَا yoksa (uçsuz bucaksız) gökyüzünü yaratmak mı güçtür?

28- رَفَعَ سَمَكَهَا فَسَوَّيَهَا

Onu, Âllâh bina etti. Onu, direksiz yükseltti ve onu, kusursuz işleyen bir sisteme bağladı.

وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحِيهَا-29

Gecesini kararttı, gündüzünü (güneşin ışığı ile) aydınlattı.

وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحِيهَا-30

Ondan sonra yerküreyi (sükûnet için) yayıp döşedi.

أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعِيهَا-31

أَخْرَجَ مِنْهَا yerlerden مَاءَهَا suyunu. **Âllâh**, kudretiyle çıkardı **مَرْعِيهَا** Oradan da mer'âları, otlakları yarattı.

وَالْجِبَالَ أَرْسَاهَا-32

Dağları sağlam bir şekilde çaktı.

مَتَاعًا لَكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ-33

Bunlar, hep sizin hayvanlarınız ve kendiniz için faydalanma ve beslenmedir.

فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَّةُ الْكُبْرَى-34

Her şeyi altüst eden o büyük, dâhiye felâket (**tâmmetül küb-
ra**; kıyâmet) geldiği vakit.

يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَى-35

O gün insan, yaptıklarını (görüp) anlar.

وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِمَنْ يَرَى-36

Cehennem de her ateşe girmeyi hak etmiş olanlara, açık bir şekilde gösterilir.

فَأَمَّا مَنْ طَغَىٰ-37

Âllâh'ın emrine inanmayıp küfürde kalanlar.

وَأَثَرُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا-38

Dünya hayatını, âhirete tercih edenlere gelince,

فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَىٰ-39

Şüphesiz cehennem onların barınağı, karargâhıdır.

وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ-40

O kimseler ki Rabbinin makamına varmaktan korkmuş, huzurunda (suçlu) durmaktan korkup da nefsini süfli heveslerden alıkoymuşsa böylelerin mükâfatı;

فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَىٰ-41

Şüphesiz onların barınağı ancak cennettir.

يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسِيهَا-42

Ey Habibim Ekmelerrusül Sallâllâhû Aleyhivesellem, يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ sana kıyâmeti, onun ne zaman olacağını soruyorlar. "Ne zaman kopacak?" Diye. (Onların bu sualleri, istihzâ niyetiyledir. Yoksa öğrenmek niyetiyle değildir.)

فِيمَ أَنْتَ مِنْ ذِكْرِهَا-43

Sen nerde, onu anlatmak nerde! (Cenâb-ı Hak, kıyâmetin ne zaman kopacağını Habibine bildirmiş ancak onu bildirmeğe memur olmamıştır.)

44- إِلَىٰ رَبِّكَ مُنتَهِيهَا ط

En son vaktine kadar onun ilmi, Rabbine aittir.

45- إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ مِّنْ يُخْشِيهَا ط

إِنَّمَا أَنْتَ Sen ey Habibim, مُنذِرٌ korkutuyorsun cehennem azabı ile. مِّنْ يُخْشِيهَا Sen ancak ondan korkacak olanları uyarıcısın.

46- كَانَهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحِيهَا

كَانَهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا Onlar kıyâmet gününü gördükleri zaman, لَمْ دÜnyada geçirdikleri ömür bir akşam vakti ya da kuşluk zamanı kadar gelir.

(Bu sûrede ölüm, kabir hayatı, kabirden kalkış, kıyâmet günü ve verilecek hesap sonunda varılacak yerler hakkında tasviri bilgi verilmiştir.)

